

ЯК КОТИ ПІДВИЩУЮТЬ НАДОІ МОЛОКА

Якось селяни запитали у Чарльза Дарвіна, як збільшити надої корів. Дарвін жартівливо порадив їм придбати котів. І пояснив: „Корови дають вдосталь молока, коли їдять багато конюшини. А щоб вродила конюшина, має утворитись насіння. Квіти конюшини запилюють лише джмелі. Та гнізда джмелів розорюють миші, яких розвелось надто багато. От якраз коті і можуть повиловлювати мишей!“

ЗАВДАННЯ ВІД ЛАПУНІ

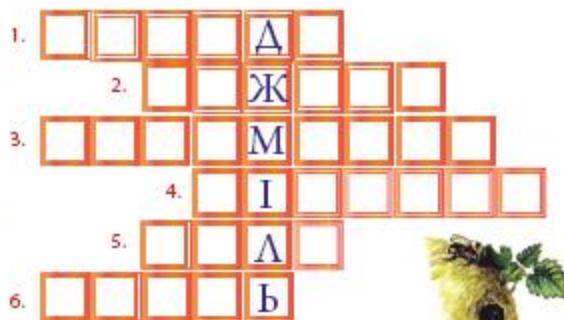
Склади за поясненням Чарльза Дарвіна
ланцюг живлення:

→ джмелі → → →

КРОСВОРД ВІД ПУСТУНЧИКА

1. Джмеліна хатка.
2. Медоносна комаха, що, як і джмелік, живе у сім'ї.
3. Науковець, що вивчає комах.
4. Елемент апарату джмеля для збирання пилку.
5. Зброя джмеля.
6. Пора року – кінець життєвого циклу джмеліної сім'ї.

джмелі — мути — соя; 2) конюшина — коповин — борнін
— вітчина; 3) ПОДАГРА БІЛЛА ПОДАГРІНА; 1) конюшина

Передплатний індекс 89454

Будиночок-
булик для
джмелів з
квіткового
воріщика

Головний редактор:
Дарій Біда, тел.: (032) 236-71-23,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua
Заступник головного редактора:
Світлана Вольська,
e-mail: svitlana300@gmail.com
Дизайн і верстка Каріне Мкрտчян-Адамян

Підписано до друку 22.02.13,
формат 60x84/8.
Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.
Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9830. Надруковано в друкарні
ТОВ "Видавничий дім „УКРОП“.

Юний ентомолог
(ім'я і прізвище)

№12/2013

КОЛОСЧОК

Конюшина, джмелі, миши та сова

Золотоцвіт — пилок, який вітер і комахи переносять з квітки на квітку, запилюючи їх.

ХТО КОГО І ШО ЇСТЬ НА СІНОЖАТІ

(наукова казка)

Сидить Дідусь під грушевою, чай п'є. Особливий, трав'яний, лікувальний. Летить Сова:

— Будь здоров, — говорить, — дружелі.

А Дідусь й:

— Ти, Сова, відчайдушна голова. Від сонця ховаєшся, людей цураєшся, — хіба я тобі друг?

Розсердилася Сова:

— Ну, коли так, — каже, — не буду я очами на твою сіножаті літати, мишей ловити — сам лови.

А Дідусь:

— Ти бачиш, чим лякати надумала! Тікай, поки я не розсердився, тікай, поки ціла.

Полетіла Сова, сковалася у дуплі старезного дуба, нікуди з нього не летить.

Ніч настала. А тим часом на дідовій сіножаті миши в норах перегукуються:

— А поглянь-но, кумцю, чи не летить Сова — відчайдушна голова?

Миша Миші відповідає:

— Не видно Сови, не чути її, нині нам на сіножаті вільно, нині нам на сіножаті привільно.

Миши з нір повибралися, Миши по сіножаті порозбігалися.

— Ой-ой-ой, Дідусю, гляди, коли б біди не вийшло: миши на полювання пішли.

— Та нехай собі йдуть, — каже Дідусь. — Миши не вовчиці, не з'їдять телиці.

А миши по сіножаті снують, джмеліні гнізда шукають, землю риють, на джмелів полюють.

А Сова з дупла:

— Ой-ой-ой! Гляди, Дідусю, щоб гірше не стало: всі твої джмелі розлетілися.

— Та нехай летять, — каже Дідусь. — Хто від них користь бачить: ні меду, ні воску, лише жалять боляче.

Росте на сіножаті конюшина кормовиста, голововою до землі висне, а джмелі гудуть, з сіножаті геть летять, на конюшину милу й не дивляться, золотоцвіт з квітки на квітку не переносить.

А Сова з дупла:

— Ой-ой-ой! Гляди, Дідусю, щоб гірше не стало: не довелось би тобі самому золотоцвіт з квіткою на квітку переносити.

— Вітер рознесе, — каже Дідусь, а сам уже потилило чухає.

По сіножаті вітер гуляє, золотоцвіт на землю сипле. Не потрапляє золотоцвіт з квіткою на квітку, нема врожаю конюшини на сіножаті, не до вподоби це дідові.

А Сова з дупла:

— Ой-ой-ой, Дідусю! Корова твоя мичить, немає конюшинки запашної, бо трава без конюшини, наче каша без масла.

Мовчить Дідусь, нічого сказати, сам бачить, що була корова здорова, а тепер худнути стала, молока дає мало.

А тим часом миши по сіножаті гуляють, джмеліні гнізда шукають. Мудрі джмелі розлетілися на чужі сіножаті, а на дідову і не дивляться.

Конюшина і на цей раз не вродилася. Корова без конюшини худне. Молока у корови мало. Тепер вже улюблений чай з молоком Дідусь під вечір не поп'є...

Прийшлося Дідові піти до Сови й вибачення просити:

— Ти вже, Совоночко — мала пташечко, вибач дурнєви, з бідні виручай: нічим стало мені старому чай білити.

А Сова з дупла очицями луп-луп, ножищами туп-туп.

— Отож-бо, — каже, — забув ти, Дідусю, що дружно не сутужно, а нарізно — не завидно. Думаєш, мені добре без твоїх мишей?

Вибачила Сова Дідуся. Ви летіла з дупла й полетіла на сіножаті мишей ловити. А миши тим часом від страху поховалися у глибокі нори. Знають, що є тепер у сіножаті сторож надійний.

Тим часом джмелі гудуть над квітом конюшини, з квіткою на квітку перелітають, конюшинку вітають. Став Дідусь знову чай молоком білити, Сову хвалити, до себе на господину запрошувати, шанувати.

Переклад з російської казки Віталія Біанкі „Сова“ Мирослави Чорної, учителя початкових класів Львівської середньої школи № 70.

ЗАВДАННЯ ВІД РОЗУМНИКА

Склади ланцюги живлення на основі змісту казки:

1) джмелі, сова, конюшина, миши;

2) вовки, конюшина, корови.

